

FÜR ELİSE — Bagatelle No. 25 in A Minor WoO.59

Für Elise *Ludwig van Beethoven*
Bagatelle No.25 in A Minor WoO.59

♩ = 48 **Poco moto**

Piano *pp*

Eserin asıl adı Für Therese'dir. Yaygın olarak, Beethoven'ın bu eseri öğrencisi Therese Malfatti'ye adadığına inanılır. Ancak Beethoven öylesine kötü bir el yazısına sahipti ki, bu gerçek 1990'ların başındaki teknolojiye kadar gizli kaldı. Müzik bilimci Ludwig Nohl (1831-1885)'ün, "Für Elise" nin önce bulunduğu sonra kaybettiği orijinalinde yazan Theresa'yı Elise gibi okuduğuna inananların sayısı az değildir. Beethoven'ın "Für Elise" yi bestelediği yıl Theresa von Malfatti'ye evlenme teklif etmiş olması bu teoriyi doğrular niteliktedir.

Berlinli araştırmacı Klaus Kopitz'e göre, besteciye ilham veren ünlü opera sanatçısı Elisabeth Röckel (1793-1883)'dir. Genç ve öğrenmeye hevesli soprano, sürekli Beethoven'ın çevresinde gezip ondan ders almak, besteciliğe merak salmak istiyordu.

Ancak kadınların beste yapmaktan çok beste yapılmak için yaşadıklarına inanan sanatçı, Elisabeth'in şevkini kırmak için "al bakalım kızım, bundan daha iyisini yap ondan sonra görüşelim" demek için Fur Elise'yi besteler. Kadın da besteciliği bırakır.

Kanadalı müzik bilimcisi Rita Steblin'e göre ise Bavyalı şarkıcı Elisa Barenfeld'e adamıştır usta bu şarkıyı. Avusturya ve Almanya'da, gazete haberleri, polis raporları, soyluların hatıra defterleri ve mektuplarını inceleyerek iz süren müzik bilimci, Beethoven'ın "Elise için, 27 Nisan, Lv.Bthvn. ın anısına" şeklindeki el yazısına ulaşmıştır. Rita Steblin, bu notun o tarihlerde Viyana'da bestecinin aşık olduğu Theresa von Malfatti'nin komşusu ve öğrencisi Elisa Barenfeld'e düşüldüğü sonucuna varmıştır.

Bu bestenin başka bir öyküsü de şu şekilde rivayet edilir: Bir gün Beethoven arkadaşıyla beraber dolaşırken iki kardeşin konuşmasına kulak misafiri olur. Erkek kardeş piyanoyu satmak konusunda ısrar ederken, Elise adındaki kız kardeşi buna karşı çıkmaktadır. Erkek kardeş tartışmayı sonlandırmak için “sanki ünlü biri gelip bu piyanoyla bir şeyler mi çalacak” der. Bunun üzerine, konuşmayı izleyen Beethoven kızın yanına yaklaşır adını sorar ve “Elise” yanıtı üzerine “Für Elise” (Elise için) la minor tonunda olan bu efsanevi besteyi çalmaya başlar.

Başka bir öykü: Beethoven sağır olmadan önce yazmıştır Elise’yi. Bir gün sokakta yürürken, eserlerinden birinin çalındığını duyar. Çalan kişi şarkıyı berbat etmekte, yanlış çalmaktadır. Beethoven hışımla evin içine girer ve piyanonun başındaki genç kıza bir güzel bağırır. Ancak kızın sağır olduğunu fark ettiğinde çok utanır. O kız, elbette ki Elise’dir. Beethoven, daha sonra sağır oluşunu da bu kıza yaptığı hakarete bağlayacak, ancak yine de Elise’nin sanat aşkıyla devam edecektir.

Für Elise, Beethoven’ın gizlediği bir şarkıdır. Ölümünden 41 yıl sonra şans eseri bulunmuştur.

Beethoven – Für Elise

http://www.youtube.com/watch?v=KY1Xjk5n_FI

Kazım ÇAPACI